

„Éljen Kisrománia!”

— A demoralizált román hadsereg. —

Harctér, március 8.

Sok előtt még most is probléma, hogy miképen sikerülhetett Romániát olyan egykettőre meghódítanunk, holott hatalmas haderővel, — körülbelül hétszázezer emberrel — és teljesen új katonai felszereléssel, technikai eszközökkel és ágyukkal rendelkezett.

Tényleg különös is, ahogy a romániai offenzíva történt. Az egészet boszorkányos ügyesség, főleg mérészség jellemzi. Mi a harctéren, akik részt vettünk a nagy játékban, egyszerűen lutrinak neveztük el hadműveleti vállalkozásainkat. Mert sose voltunk többben, még annyian se, mint a románok, csupán tűzéségünk volt erősebb és különb. Az első összecsapásnál a román katonaság színe-virágával kerültünk össze. Ezek még elég erőseknek és bátraknak bizonyultak, mert álmódni se merték, hogy a feltartóztatás nélkül sikerült betörés mámorát hamarosan kiverjünk a fejükből. Mikor azonban azt érezték, hogy a lavinaszerűen minden irányból megindult veszély egyre nő, olyan csüggedtté váltak, hogy senki se tudta őket felrázni lelki tespedtségükből.

Amilyen álnok és ravasz a román, ha biztonságban érzi magát, ép olyan gyáva és elaljasodott, ha egyszer tudja, hogy hiába vitte saját bőrét a vásárra. Példaképen említem meg, hogy mikor már Bukarest felé közeledtünk, a csoportosan felénk közeledő és a maguk jószántából fogságba került román katonák hangos kacajjal kiabálták:

— *Éljen Kisrománia*, nem kell nekünk Nagyrománia. *Éljen Ferenc Jóska!*

Aztán tapsoltak és táncoltak örömiük-

ben és aziránt érdeklődtek, hogy hol a „divizia”, ahol jelentkezhetnek.

Kényelmesség tekintetében felülmúlhatatlanok voltak. Esti pontos időben hagyták abba a lövöldözést és reggel kezdték meg újból, szintén a megszokott pontos időben. Éjjeli vállalatokba nem bocsátkoztak sohasem. Olykor, ha nappal bennünket hátraszorítottak és időközben ránk esteledett, hajnalig bátran pihenhetünk közvetlenül az orruk előtt, az üldözés nem jutott eszükbe, avagy inkább nem akarták.

Őszintén szólva, sokszor szídtuk őket az offenzíva alkalmával, amiért oly példátlan gyorsasággal futottak. Már untuk, hogy naponta 30—35 kilométert gyalogoljunk és néha egy kis verekedés után vágytunk. A románoknak azonban Bukarestig ehhez különösebb kedvük nem igen volt. Öreg, harc-edzett bakáink ezért gyakran emlegették:

— No ezzel sem dicsekszem el otthon. Hisz ez valóságos színház, nem háború.

És azután, hogy Bukarest elesett, természetesen még hasznavehetetlenebbé vált a román katona. Átöltözött polgárnak és egyszerűen visszaszökött otthonába.

Offenzívánk sikerét főleg az biztosította, hogy Romániát egyszerre több irányból támadtuk és így a nagy fejetlenségben azt se tudták, hogy hol közeledik feléjük a legnagyobb veszély. Ezáltal a tartalékerő elosztásáról sem tudtak kellően gondoskodni.

Ugy veszem észre, hogy hamarosan az antant egy-két államánál is lesz ilyen eszeveszett kapkodás. Az eredményét mindenki sejtheti. Példa: Szerbia, Montenegró, Románia.

Homo.

Pusztulás fenyegeti a szegedi állatállományt.

Erős következményekkel járó jelenségek mutatkoznak. Közeledik a válságos helyzet, — baromfi, sertés tenyésztésünket végpusztulás fenyegeti. De mindezen veszedelmet meg fogja előzni loállományunk és tehénészetünk széttörlése.

Lehet, hogy hatóságunk is látja a közelgő veszedelmet, de ezt halmozott teendője közepette — mit a közéletmezés problémája idéz elő — nem akadályozza meg. A rettenetes veszedelem már elérkezett, de azért nem lehet észlelni semmiféle intézkedést; holott előrelátással, ha véglegesen nem is, enyhíteni tudna a bekövetkezendőkön.

De hát ennek a nagy magyar alföldi városnak és környékének mi is a baja? Avagy minő veszedelem tömkelegébe pillanthattunk be?

Loállományunk erősen pusztul és erőtlenné válik, — ma-holnap már kocsi igánk sem lesz, — széna- és erőtakarmány hiánya miatt. Vajon hogyan végeztethetjük el a tavaszi szántás-vetés nagy munkáját, amit a késői tél, esőzések, talajvizek, közlekedési utaink elpusztulása kétszeresen megnehezített.

Városunkat és egész környékét, Csongrád, Torontál és Csanád megyéket a katonai kincstár nagy loállománnyal árasztot-

ta el, az összes széna és takarmány termést rekvirálással elvonta gazdaközönségünk keze alól, az összes különben is csekély mérvű erőtakarmánnyal együtt. Ma Szeged megye körzetében nincs semmiféle takarmány, nincs kukoricánk, nincs zabunk, nincs árpák. Korpaközpontunk házi állataink részére egész hónapra alig tud néhány kilót kiadni, amit tulajdonkép házi állataink pár nap alatt elfogyasztanak.

Csak szegedi külterületi viszonyainkat tekintve, tudott dolog, hogy az ottani lakosok száma 40.000-re megy. Tanyai lakosságunk ismeri és jól végre is tudja hajtani a belterjes gazdálkodást. Mindenféle szárnyas házi állattól kezdve okszerűen tenyészt a sertéseket, lovakat és szarvas-jószágot. A magtermeléstől kezdve, burgonya, káposzta, paprika, gyümölcs és szőlő mivelésig meghonosított mindent.

Most ezt a nagyszámu tanyai gazdaközönségünket a mostoha, vizes esztendő most már másodéven keresztül tönkretétel fenyegeti. Kukorica, árpa, zab és erőtakarmány nélkül nem képes fentartani a tenyésztésre alkalmas szárnyas jószágait, sertéseit, teheneit.

Mindent piacra hoz és rettenetes gazdasági csapás fog bekövetkezni, a szárnyasok-

tól kezdve végig minden gazdasági ágon keresztül.

Félszázados gazdasági tapasztalataim alapján merem állítani, hogy tanyai lakosságunk évenként a baromfi tenyésztés, tojás és sertésekből nagyobb évi jövedelmet tudott bevenni, mint átlag a gabonamagvak árából. A katonai kincstár városunkban és környékén tartott nagyszámu loállományával felélte az összes takarmányunkat.

Néhány nap óta a takarmányhiány annyira felemelte azok árát, hogy ma már egy 3 kilós kötegű lucerna ára 3 és fél korona, egy 3 kilós kukoricacsomag 1.50—1.80 korona.

Erőtakarmány egyáltalán nincs, s most, midőn a tejnek oly rettenetes ára van, a lapok tele vannak friss ellésű tehén és fiatal sertések eladására vonatkozó hirdetményekkel. Ma minden gazda szabadul tőle; mert mérsékelt tartás mellett is elfogyaszt minimálisan egy tehén 8 kéve kukoricaszárát, aminek ára 24 korona, azután, ha beszerezhető, elfogyaszt 4 kiló korpát, ennek ára minimálisan számítva 1 K 20 fillér, így 1 tehén napi tartása szűk és hiányos takarmányozás mellett is belekerül 20—25 koronába; de ez a számítás még csak *ma* reális.

Az is megtörténheti, hogy 10—15 nap múlva elfogyunk minden takarmányból és egyáltalán semmi áron sem lehet beszerezni takarmányt, mert ha az ország más határában volna is a vasuti forgalom nehézsége és a közönségtől való elvonása azt lehetetlenné teszik.

Ha fáradságot nem ismerő polgármesterünknek a lapokban közölt nyilatkozata érvényben marad, hogy kukoricát közönségünk egyáltalán nem kaphat, be fog következni a mezőgazdaság csődje; azután elméletileg képzett helyi tudósaink beszélhetnek a többtermelésről, megvitathatják azt jobbról és balról és ezen vitatkozás alatt bekövetkezik a gazdasági pusztulásunk, melynek újbóli felélesztése évtizedbe kerülhet.

Közegészségügyi szempontból pedig a gyermekek, betegek és öregek nélkülözni fogják a tejet; mert míg május közepéig megjön a zöld takarmány, ha addig a hatóságunk nem tesz valamit, elpusztul tehénállományunk is.

Püllich Kálmán.

Az Unió? egyelőre nem szakít a monarchiával.

Berlin, március 12. A Wolff-ügynökség jelenti: Mint az Associated Press Washingtonból jelenti, ott hivatalosan közzétették, hogy Magyarország és Ausztria válaszjegyzéke a vizalatti harc kérdésében nyitva hagyja az aítót további tárgyalásokra. A monarchia jegyzéke elhalasztja a szakítást, mert bár magáévá teszi a kiméletlen harcmódot, barátságos hangon van írva. Ha valamilyen félreérthetetlenül ellenséges tény nem idézi elő váratlanul a nyílt szakadást, az Egyesült-Államok nem fognak döntést kiereszkölni. Amerika hivatalos álláspontját akkor közlik a nyilvánossággal, ha Wilson és Lansing a válaszjegyzék hiteles szövegét áttanulmányozta.